

Gruppediskussion: Idéudvikling om forskningsbehov

Introduktion til gruppediskussion ved Michael Søgård
Jørgensen, DTU Management

Workshop 11. september 2008

THE EUROPEAN UNION

The European Regional
Development Fund

Investing in your future

Fokus i gruppearbejdet: Skitsere fremtidige forskningsbehov i nordisk regi og i nationalt regi

- Diskussioner af formiddagens indlæg og kortlægningen af de svenske og danske erfaringer
- Idéudviklingen kan bl.a. tage udgangspunkt i
 - Ligheder og forskelle i de svenske og danske erfaringer
 - Gruppemedlemmernes erfaringer fra praksis, forskning m.m.
 - De skitserede gruppespørgsmål

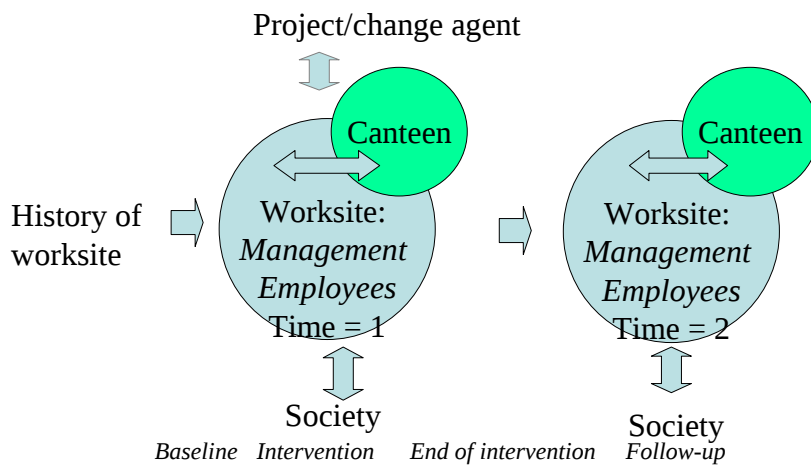
Introduktion

Forskellige former for arbejde giver forskellige former for vilkår for produktion og forbrug af mad på arbejdet

- Arbejdssted:
 - Hvorvidt der er tale om faste arbejdssteder (f.eks. en industrivirksomhed) eller skiftende arbejdssteder (f.eks. transportvirksomhed og bygge- og anlægssektoren)
- Arbejdstid:
 - Hvorvidt arbejdet foregår om dagen (inklusive spise-pause midt på dagen) eller døgnet rundt (med spisepause om aftenen eller natten)
- Type arbejde og arbejdsplads:
 - Hvilke former for arbejde og arbejdspladser der er tale om: er det "blue collar" og/eller "white collar", er det stillesiddende arbejde eller fysisk betonet arbejde

Introduktion

Sustainability of intervention: Model for planning of intervention and analysis of sustainability (6-a-day follow-up study)

Introduktion

Gruppediskussion A

1. Hvordan er deltagernes erfaringer med ovennævnte aspekters betydning for "mad og arbejde"?
2. Hvordan er erfaringerne med at skabe forandring i relation til mad og arbejde i forhold til ovennævnte aspekter?
3. Hvordan er de fremtidige nordiske og nationale forskningsbehov i relation til ovennævnte aspekter af "mad og arbejde"? Er der særlige former for arbejde, der bør have øget fokus i den fremtidige forskning?
4. Hvilke muligheder for synergi og inspiration på tværs af Øresund er der at hente i de hidtidige svenske og danske erfaringer?

Introduktion

Forsknings-/interventionsformer

- Forskning, der kortlægger samspillet mellem arbejdet og dets belastninger og udviklingsmuligheder, maden på arbejdet, samt sundhed og ernæring
- Forandringsprojekters fokus på arbejdets rolle - herunder samspillet mellem arbejdet og dets belastninger og udviklingsmuligheder, maden på arbejdet, samt sundhed og ernæring
- Forandringsprojekters fokus på ændringer af udbuddet af mad, og andre former for rammer for køb og indtagelse af mad i forbindelse med arbejdet
- Forskning, der kortlægger samspillet mellem forskellige former for sundhedsfremme på arbejdspladser og arbejdets og arbejdsmiljøets udvikling
- Tilrettelæggelse af forsknings- og forandringsprojekter som projekter, der er baseret på samarbejde mellem arbejdspladsens ledelse og medarbejdere samt eventuel kantinefunktion
- Analyse af forankringen og effekter af forandrings-/udviklingsprojekter

Introduktion

Sundhedsfremme = individualisering af sundhedsproblemer!?

- "Der kunne nævnes mange andre undersøgelser, der med fokus på individet påviser en sammenhæng mellem et dårligt helbred (måske et kort liv) og en bestemt, individuel risiko-adfærd (en sundhedsfarlig livsstil).
- Men det er et iboende problem i den slags undersøgelser, som fx med chaufførerne, at selvom de til dels kunne ændre på den usunde adfærd og selvom der kan argumenteres herfor i kampagner,
-så fritager det ikke fra, at noget af "ansvaret" lægges på de strukturelle forhold - eller sagt med andre ord: Selvom man forsøger at få buschaufførerne til at spise sundere, motionere mere,
- ...så bør man ikke friholde arbejdsorganiseringen og arbejdsmiljøet med de manglende pauser, den stressede bykørsel, den usunde luft - for ethvert ansvar" (Knudsen & Drewes)

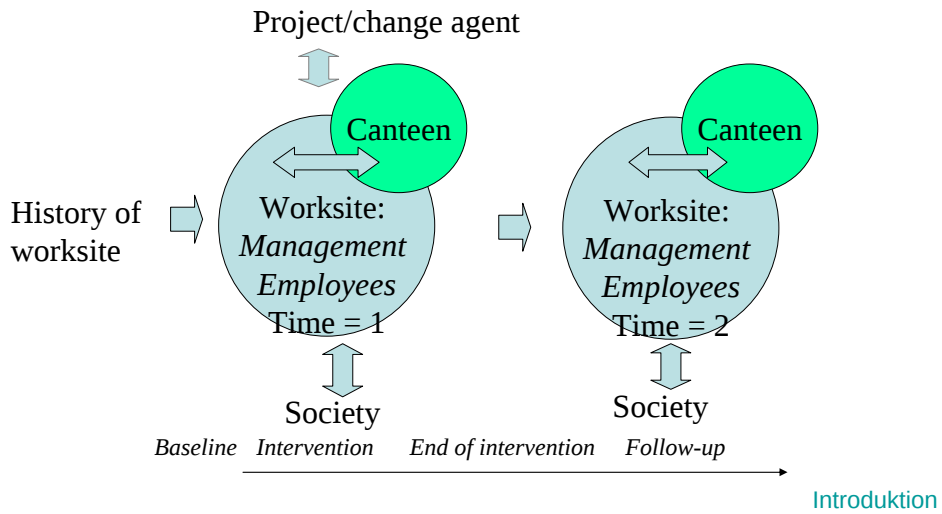
Introduktion

Gruppediskussion B:

5. Hvordan er erfaringerne med forskning i ovennævnte problemstillinger?
6. Hvordan er erfaringerne med at gennemføre forsknings- og forandringsprojekter som samarbejdsprojekter?
7. Hvilke nordiske og nationale behov er der for fremtidig forskning inden for ovennævnte problemstillinger?
8. Hvordan kunne gruppens deltagere tænke sig at blive involveret i den videre skitsering af forskningsbehov og fremtidige forskningsaktiviteter?

Introduktion

**Sustainability of intervention:
Model for planning of intervention and analysis
of sustainability (6-a-day follow-up study)**

Gruppearbejde – Gruppe 1

Erfaringer

- Euroficering af svensk lunsjkultur
- Pris skilnader DK 35 - SE 70
- Hvad findes i lokaområdet
 - Suhrs University
 - Sjukhus
- Skilnad:
- DK: kost/PA fokus
- SE: PA fokus

Gruppe 1

Forskningsbehov 1

Mad og presterande/præstation

- Biomarkører
- Ulykkesfrekvens
- The "L" factor - En social konstruktion
 - Men hvordan måles den?
 - *Performance*
 - *Endurance*
 - *Koncentration*
 - *Reaktionsid*
 - *Velvære*
 - *Parathed*
 - *Mental health*

Gruppe 1

Forskningsbehov 2

Er buffet sundt?

- Komparativ studie
 - Set/fixed meal
 - Ad libitum/buffet

Forskningsbehov 3

- Fra anecdotal evidence
 - "Vi ved jo godt at...."
 - "Uden mad og drikke duer helten ikke..."
- Til scientific evidence
 - "A number intervention studies show conclusive evidence that"

Gruppe 1

Forskningsbehov 4

Måltids –og mad identitet

- Kan "The New Nordic diet" bidrage med et sundt alternativ som modvægt til verdenskokkenet og mediteranian cuisine?

Forskningsbehov 5

Udfordringer i det etniske køkken

Gruppe 1

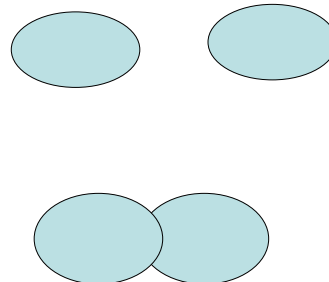
Forskningsbehov 6

- Produktions og proces udvikling
- Kan vi odla anderledes
- Foder etc.
- Soja etc.
- Spannmål/cerealier

Gruppe 1

Forskningstraditioner

- S grundforskning – tillämpad?
- Fordel: fri forskning
- Nackdel: anvending
- Kvalitativ forskning
- DK praksisforskning
- Fordel: policy/praxis implementering
- Ulempe: politisk styring
- Interventionsforskning

Gruppe 1

Fundraising

- Nationale
- Nordiske
 - Nordforsk
 - NICE
- Europæiske
 - PHEA
 - DG research

Gruppe 1

Gruppearbejde – Gruppe 2

Skitsering af forskningsbehov - generelt (1)

- Forslag: Fokus på udsatte erhvervsgruppers forhold
- Gruppen foreslår fokus på:
 - Sundhedssektoren, herunder ikke mindst sygehusene – bl.a. pga. de uregelmæssige arbejdstider og stramme normeringer
 - Transportsektoren, ex. langturs- og taxachauffører, pga. manglende faste arbejdssteder og pausestrukturer
- Kombination af:
 - kortlægningsprojekter med analyser af eksisterende forhold, og
 - udviklingsprojekter der skal forbedre forholdene

Gruppe 2

Skitsering af forskningsbehov - generelt (2)

- Komparative projekter vil have ud over at give mulighed for international sammenligning også give bedre mulighed for at forstå "egne" nationale forhold
- Ved at sætte fokus på kortlægning af analyser af nuværende forhold tages et ydmygt udgangspunkt med henblik på at forstå kompleksiteten i personalets bestræbelser på at skabe "sammenhæng" i hverdagen
- På baggrund af sådanne analyser kan der formidles "best practices" med udgangspunkt i "fagets" egne betingelser og ikke (kun) ud fra forskernes forståelser af hvordan praksis bør være

Gruppe 2

Skitsering af forskningsbehov - generelt (3)

- Et kortlægningsprojekt kan følges af udviklingsprojekter med fokus på
 - Områder og problemstillinger, hvor der er fundet særlige forhold, der er udtrykt ønske om at få forbedret
 - Positive erfaringer, der kun er blevet spredt i begrænset omfang

Gruppe 2

Forskningsbehov i forhold til sundhedssektoren (1)

- Karakterisering af de forskellige personalegruppers praksis med hensyn til kost og sundhed og hvordan disse praksisser formes af samspillet mellem
 - Arbejdets organisering og krav, herunder normeringer og muligheder for at holde pauser
 - Arbejdspladsens tilbud om mad og spisefaciliteter
 - Hverdagsliv / husstandens forhold
- Sammenligning mellem bl.a. forskellige arbejdspladser og forskellige arbejdstider
- Udviklingsprojekter – jf. foregående slides

Gruppe 2

Forskningsbehov i forhold til sundhedssektoren (2)

- Udviklingsprojekter kan bl.a. se på muligheder for at skabe synergi mellem madtilbud til patienter, pårørende og personale

Gruppe 2

Forskningsbehov i forhold til transportsektoren (1)

- Karakterisering af forskellige chaufførgruppers praksis med hensyn til kost og sundhed og hvordan disse praksisser formes af samspillet mellem
 - arbejdets organisering og krav, herunder mulighederne for at holde pauser
 - virksomhedens tilbud om mad og spisefaciliteter samt de muligheder der tilbydes på/nær de steder hvor pauser holdes
 - hverdagsliv / husstandens forhold
- Sammenligning mellem bl.a. forskellige virksomheder og forskellige arbejdstider

Gruppe 2

Forskningsbehov i forhold til transportsektoren (2)

- Et særligt fokusområde bør være kostens betydning for chaufførernes koncentration og reaktionsevne
- Udviklingsprojekter i samarbejde med f.eks. tankstationer og vejkroer

Gruppe 2

Gruppearbejde – Gruppe 3

Området för forskning

- Hur värderar man olika slags måltider? Vad är värt att betala för? Max 30 kr för take-away från jobbet. Pizza 89 kr. *Stort utbud i personalrestaurang ger överkonsumtion. Reducera kött och öka grönsaker i cantin. Då vill folk inte betala
- Mat och vakenhet. Bevakningaföretag ibland ute ett dygn i sträck.
- Relationen mat på jobbet och dess betydelse för det samlade ätandet. Viktningen av lunchen i förhållande till kvällsmåltiden. Matordningen på jobbet – social kontext.

Gruppe 3

Områden II

- Kulturella skillnader.. Skillnaden män och kvinnor.
- Varför äter vi och hur värderar vi måltidens utbud?
- Prissättningen på företagets fringe benefits är viktig och svår. En del vill inte ha frukt, de vill ha lön. Ekonomiska styrmedel för bättre ätande.
- Man får inte göra skatteavdrag för att man äter rätt.
- Skillnaden mellan måltidsuppehåll och matrast viktig. Deltidsarbetande måste inte ha rast. Torbjörn Åkerstedt, Stockholm har forskat om raster.

Gruppe 3

Områden III

- Catering concept – hygienkrav. Stort eller nischat? E-handelskoncept. Konsumentanpassat.
- Vad är lämplig nattmat? Tester ut i verksamheter för att nå en empiriskt baserat kunskap.
- Kommunikations och utbildningsfrågor för att få personalrestaurangspersonal att driva kostfrågor trots stor personalomsättning
- Vad händer med mat- hälsa på arbetsplatser där måltider inte serveras? Lotsning av gods i storstad värsta arbetsförhållanden. Flygplatser och hamnar. 5.000 arbetsplatser i Danmark har personalrestaurang, 20.000 har det inte. Dessa äter mer osunt. Branschstudier. Etniska bakgrunder

Gruppe 3

Områden IV

- Mer av beteendevetenskapliga och samhällsvetenskapliga ansatser för att förstå vad som påverkar ätandet, inte bara vad vi skall äta?
- Vet man vad som betraktas som en måltid. "Husmanskost" "Riktig mat" "Kaninmat"
- Här är en stor kulturförändring som skall göras i Dansk offentlig förvaltning. Men *processen för implementering och förändring bör studeras. Följ upp initiativ och se varför det går bra eller dåligt. Indikatorer..... Ledning och organisationsfrågor lyfts fram.*
- Skolmat skall vi prata vidare om hemma i Sverige. Segregation i skolan. Inte alla får frukost hemma.

Gruppe 3

Gruppearbejde – Gruppe 4

- Utmaningen i *skilda arbetstider* – utbud för att täcka dygnets alla timmar. T ex kantiner, kiosker och automater, vilka gör maten tillgänglig för olika yrkesgrupper och arbetstider
 - Ex "Laxbutiken" utanför Falkenberg i Sverige, vilken är en automatbutik som möjliggör försäljning dygnet runt

Gruppe 4

- Utmaning bland yrkesgrupper som arbetar på *skilda arbetsställen*. Öppnar för möjligheter kring "Mat på väg". Här finns yrkesgrupper som har "mobila" arbeten, t ex lastbilschaufförer, busschaufförer och taxichaufförer, men också t ex byggarbetare som arbetar på kontrakt
- Förslag på samarbetsprojekt med t ex Seven Eleven om bättre matutbud för dem på väg på udda tider!

Gruppe 4

- Blue-collar kontra white-collar:
 - Blue-collar har blivit alltmer stillasittande, samtidigt som de ofta äter som om deras arbetssituation fortfarande bestod av hårt fysiskt arbete (starka traditioner att äta på ett visst sätt)
 - Vad skiljer de oregelbundet anställda white-collar (t ex läkare) från de oregelbundet anställda blue-collar? Skillnader mellan dessa båda grupper är intressanta och viktig att följa upp

Gruppe 4

- Viktigt att studera betalningsvilligheten i relation till maten och måltiden på arbetsplatsen
 - Kopplad både till maten och miljön, men också på förväntningarna på dessa
 - Skillnader mellan olika grupper? Unga vuxna intressant målgrupp
 - Olika etniska grupper etc

Gruppe 4

- Krävs vidare produktutveckling och utvecklade samarbeten mellan arbetsplatser, förpackningsindustri, logistik och distributionsaktörer
- Hur kan vi hantera färdigmaten på arbetsplatsen? Hur kan vi göra den attraktiv?
- Hur skulle leverans av mat och måltider till arbetsplatserna kunna arrangeras?
- Hur skulle automater kunna användas i större utsträckning för att nå ut till dem som inte har en kantin eller som arbetar på udda arbetstider?

Gruppe 4

- Att finna alternativ till "madpakken". Inte lika attraktiv längre för yngre? Vad finns mellan denna och den onyttiga snabbmaten?
 - Lunchkonceptet måste utvecklas
 - Olika mellanmålsalternativ
- Hur kommunicerar vi forskningsresultaten till praktiker ?

Gruppe 4

- Det saknas kunskap om förändringsarbete och förändringsprocesser, samt möjligheter att följa upp och utvärdera projekt som bedrivs
- Det krävs bättre verktyg för att utifrån flera parametrar kunna mäta förändring
- Uppföljningsarbete är viktigt för att inte projektet ska "löpa ut i sanden"
- Viktigt att alla inblandade aktörer är delaktiga i förändringsprocessen för att den ska kunna få genomslagskraft
- Bör satsa på små projekt som kan få finansiering för hela processen.

Gruppe 4